

משולחן מדרש

ירל ע"י מכון
באהלי צדיקים
MACHON BE'OHALEI TZADIKIM

אוצרות דברי תורה, סיפורים מכתבים ופתגמים

מתוך שיחות קודש ופגישות בין גדולי ישראל וכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

באור הפרשה

והחוט המשולש לא במהרה ינתק

גְּדִלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עַל-אַרְבַּע פְּנֵפוֹת פְּסוּתָה אֲשֶׁר תִּכְסֶּה-בָּהּ (כי תצא כב, יב)

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: המגיד ממעזריטש מסביר בספרו "אור תורה" על הפסוק "וחי בהם" שיהודי על ידי שמקיים מצוה הוא מחיה את המצוה: כאשר ישנה טלית עם ציצית, תפילין המונחות על השולחן, או מזוזה, הרי כל אלו הם דומם. כלומר, הדבר נעשה "וחי בהם" דוקא על ידי האדם "המניח תפילין" או "הלובש ציצית", או כשהוא משתמש במזוזה בביתו. כיון שהחיות נמשכת מאותו מקור, מאותו יהודי המקיים את המצוה, נמשך הדבר בכל השלושה. שכן אם זה "חי" צריך הדבר להיות קשור עם המקור המחיה אותו, וממילא החיות שבציצית, החיות שבתפילין, והחיות שבמזוזה קשורים. וכאשר הם כולם באותו מקום הרי זה "והחוט המשולש". ודבר זה שמבואר על "וחי בהם", שמחיים את המצוה אינו מן התימה, שכן מסופר בשבחי הבעש"ט שכאשר הבעש"ט לבש ציצית, התנועעו חוטי הציצית, וכך ראו אצלו בפועל איך "חוטם חיים".

זכרים ונעשים

פסק דין שמיימי שהורה הרבי לעשות במושב קוממיות

לפני 33 שנים בדיוק התרחש מופת שמיימי בעת ביקורו המיוחד של הגאון הצדיק רבי מנחם מענדל מנדלסון זצוק"ל, גאב"ד קוממיות, אצל הוד כ"ק מרן הגה"ק מליובאוויטש בעת חלוקת השטרות לצדקה ביום ראשון י"ב לחודש אלול תש"נ.

גאב"ד קוממיות, הודה לכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש על שזוגתו התרפאה בזכות ברכתו הקדושה וענה לו על כך האדמו"ר מליובאוויטש: "אם כן, תשתדלו שיהיה בקרוב "ואולך אתכם קוממיות" אצל כל היהודים בכל התפוצות".

באותה תקופה נקלעה ישיבת חב"ד בקרית גת לחובות עצומים שהכבירו נואשות על המשך פעילותה, והגיעו הדברים לכדי כך שבניין הישיבה הלך להימכר, והנושים כבר עשו סוירים במקום על מנת להתרשם מהנכס. ולקראת נסיעתו של גאב"ד קוממיות זצ"ל לניו יורק, ביקש ממנו ראש הישיבה הגה"ח רבי משה הבלין שליט"א, [כיום המרא דאתרא דקרית גת] לחלות ולחנן בפני הרבי מליובאוויטש על דבר המצב הקשה של הישיבה ולבקש את ברכתו הקדושה.

הגרמ"מ מנדלסון גאב"ד קוממיות מסר דרישת שלום מהישיבה בקרית גת שהתרחבה בכמות ובאיכות, וביקש ברכה לצרכיה הגשמיים עקב הקשיים שהיא עוברת.

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: הרי הינכם רב שענינו לפסוק דינים. ממילא תפסקו דין. מן הסתם יש לכם בית דין בקוממיות, ואם לאו תצרפו אליכם שני יהודים שיש להם סמיכה לרבנות, ותפסקו שהם [ישיבת חב"ד בקרית גת] צריכים להשתחרר מהחובות, כדי שיהיה להם לב פנוי... הרמב"ם כותב שהיעודים הגשמיים שבתורה הם כדי שיהיו פנויים ללמוד תורה ולקיים מצוות, וממילא יהיה לכם יסוד על הפסק דין שלכם, מכיון שגם הרמב"ם סובר כך. ונתן לגאב"ד קוממיות דולר נוסף ואמר: שיהיה 'קוממיות' בכל הפרטים ובכל הענינים.

ואכן מיד בשובו ארצה, כינס בדחיפות גאב"ד קוממיות הגרמ"מ מנדלסון זצ"ל מושב בית

מפגני המלכות

באת לארצות הברית להחזיר יהודי בתשובה שלימה!

סיפור שמיימי מופלא התרחש בשנת תשי"ד בעת שהגיע כ"ק מרן האדמו"ר רבי יוחנן זצ"ל מרחמסטריווקא לניו יורק, לרגל חתונת בנו הגה"צ רבי איציקל טברסקי זצ"ל, [נסתלק כ"ט אב תשפ"ג] כשביקר בהיכל הקודש אצל כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש, דיבר עימו אודות יהודי שהיה מוכר לשניהם עוד מהעיר ניקולייב שבאוקראינה [עיר הולדתו של האדמו"ר מליובאוויטש], ואשר בבואו לארצות הברית עזב את יהדותו, והפסיק לקיים

דין מיוחד בקוממיות וצירף אליו את יבלט"א הגאון רבי יצחק יהודה ירוסלבסקי שליט"א מזכיר ב"ד רבני חב"ד ורב נחלת הר חב"ד ואת המשפיע החסידי הגה"ח רבי מנחם מענדל וזכטר שליט"א, ודנו בעניין הישיבה בקרית גת והוציאו פסק דין מנומק וכך נכתב שם בין השאר:

יום ג' כ"ח אלול, ג' דסליחות תש"נ

פה קוממיות

"על יסוד הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א לקבוע בית דין ולפסוק הדין בענין הנידון על היסוד שברמב"ם ז"ל הלכות תשובה פרק ט' הלכה א', הננו החתומים פוסקים בזה כי על פי דברי הרמב"ם שם וז"ל "... שפיע לנו כל הטובות המחזיקות את ידינו לעשות התורה כגון שובע ושלום וריבוי כסף וזהב וכו' אלא נשב פנויים ללמוד בחכמה ולעשות המצוה וכו'". חייבים הישיבה והמוסדות הנ"ל [ישיבת חב"ד קרית גת] והנלווים אליהם הנלחצים בעקבות החובות הנידונים להשתחרר מיד מכל החובות הלחצים עליהם, ולצאת מן המיצר אל המרחב ולהיות פנויים ללמוד תורה ולקיים מצוות."

יש לציין שבאורח פלא וניסי לאחר חתימת פסק הדין במושב קוממיות הישיבה בקרית גת הצליחה מעל הטבע לצאת מהחובות, וחלק מהנושים ויתרו על החוב לגמרי, וראו ניסים ונפלאות.

יש לציין את דבריו של הגאון הגדול רבי ישראל יצחק מנדלסון שליט"א גאב"ד קוממיות ירושלים, כי כמה וכמה מוסדות פנו אליו ואל הגר"י ירוסלבסקי שליט"א, ועשו במשך השנים כמה פסקי דין אלו, על יסוד הדברים שאמר כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש לאחיו הגרמ"מ מנדלסון, וראו ישועות גדולות.

תורה ומצוות. וביחידות ביקש האדמו"ר מליובאוויטש מרבי יוחנן מרחמסטריווקא שיפגש עם אותו יהודי וישתדל להחזיר אותו בתשובה. ואכן הסכים לפגוש אותו ואמר לאדמו"ר מליובאוויטש שביום שישי הקרוב יוכל לפגוש את היהודי הנ"ל.

בו במקום התקשר כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש מחדרו אל אותו יהודי, ושאלו אם הוא זוכר ומכיר את הרה"ק רבי יוחנן טברסקי, ולאחר שענה כי הוא זוכרו היטב, אמר לו הרבי מליובאוויטש כי הרבי מרחמסטריווקא נמצא כעת בניו יורק ומהנכון לנצל הזדמנות זאת

לפגישה ביניהם. וסיכם איתו האדמו"ר מליובאוויטש שביום שישי הקרוב יבוא לבקר באכסנייתו של רבי יוחנן מרחמסטריווקא.

ואכן האיש עמד בהבטחתו והגיע לאכסנייה ביום שישי, ובדיוק אז העביר הרבי מרחמסטריווקא את הסדרה, "שנים מקרא ואחד תרגום". בכדי לא להפריעו המתין מיועדו בחדר השני, ודמעות זלגו מעיניו בשמעו את הצדיק כשהוא מעביר את הסדרה בניגונו הערב. במוחו החלו עוברים הזיכרונות הנפלאים מאותן השנים, שאף הוא שמר תורה ומצוות. לאחר שסיים, נכנס היהודי לרבי מרחמסטריווקא והשניים שמחו מאוד האחד לקראת רעהו, לאחר תקופה של שלושים שנה שלא התראו.

השניים סיפרו זה לזה מה שעבר עליהם במשך שלושים השנים האחרונות, ואותו יהודי סיפר שהיום הוא אחד הפרופסורים הידועים בארצות הברית ותופש עמדה בכירה. לאחר מכן שאל את הרבי מרחמסטריווקא לאיזו מטרה בא לביקור בארצות הברית, והשיב כי בא להשתתף בחתונת בנו שהתקיימה בניו-יורק, ואז הוציא היהודי מכיסו פנקס צ'קים והחל לכתוב לרבי צ'ק.

רבי יוחנן אמר לאותו יהודי שלא הגיע לשם סיוע כלשהו וגם לא ייקח ממנו מאומה לפני שישוחח עימו על נושא היהדות ומצבו, ואותו יהודי ניסה להתחמק וניסה לתרץ תירוצים על מצבו וכו'.

ימי זיכרון

ככלות השבעה להרה"ק רבי חי יצחק טברסקי מרחמסטריווקא זצ"ל נסתלק כ"ט מנחם אב תשפ"ג

לאחר מכן שאל אותי מה למדנו בזמן האחרון, והשבתי שבישיבה למדו מסכת בבא בתרא, וכן למדתי גם מסכת מנחות. והמשיך לשאול אותי כמה נוח לי יותר לדבר בלימוד ועניתי לאדמו"ר מליובאוויטש במסכת מנחות. והתחיל כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש לדבר עימי בלימוד ושאל אותי קושיא עצומה ברא"ש במסכת מנחות, ועניתי לו על כך שני תירוצים המובאים באחרונים. הרבי מליובאוויטש הוסיף לי עוד שני תירוצים בזה, ואחר כך הראה איך שכל ארבעת התירוצים עדיין אינם מיישבים העניין כדבעי. וביאר לי את העניין בפנימיות התורה בנסתר, ואיך שעל ידי זה מתורצים כל התמיהות. והוסיף לומר כ"ק האדמו"ר ר' איצקל שראה במוחו, איך שכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש היה מוכן לדבר עמו בכל מקום בש"ס, ולהראות שכלי לימוד פנימיות התורה, אי אפשר להבין את העניינים בתורה לעומקן.

בלי פנימיות התורה אי אפשר להבין גם את העניינים העמוקים בתורה

בשנת תשי"ד הגיע כ"ק מרן האדמו"ר רבי יוחנן זצ"ל מרחמסטריווקא לניו יורק, לרגל חתונת בנו כ"ק הגה"צ רבי איצקל [חי יצחק] טברסקי, והוא נכנס ליחידות לכ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש לקבל ברכה לחתונה. כמה ימים אחר כך, החזיר לו הרבי מליובאוויטש ביקור באכסנייתו. יודעי דבר מציינים, שזהו הביקור היחיד שהחזיר כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש לגדולי תורה וחסידות שביקרוהו. [כידוע שמעולם לא עזב כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש את היכל קודשו פרט לנסיעה לאהל הק' ולעיתים לניחום אבלים]

על יחידות שהייתה לכ"ק הגה"צ רבי איצקל טברסקי, האדמו"ר מרחמסטריווקא בעת שהיה חתן בשנת תשי"ד, שח האדמו"ר לאחינו הרה"ח ר' נחמן יוסף טברסקי:

האדמו"ר מליובאוויטש שאל אותי אם אפשר לדבר עמו בלימוד, והשבתי לו בחיוב.

יפה שיחתו

מדוע מפסיקים את החתן באמירת דברי התורה?

בעת ביקור הגאון האדיר מגדולי פוסקי הדור בעל ה"משנה הלכות" כ"ק רבי מנשה קליין אב"ד אונגוואר זצ"ל, יחד עם מחותנו כ"ק מרן בעל ה"פני מנחם" מגור מיד לאחר חתונתו וה'שבע בברכות' של הגאון רבי יהודה אריה אלתר זצ"ל, ביום רביעי י"ג אלול תשל"ט. מיד כשנכנסו אמר כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש "שיביאו כסא גם לחתן [רבי יהודה אריה אלתר זצ"ל], שכן הוא דומה למלך, ויש לנהוג בו כבוד מלכות". אחר כך הוסיף ואמר: "עומדים אנו בחודש אלול שר"ת שלו "אני לדודי ודודי לי", כלומר, ענין של שידוך וחתונה עם הקב"ה". היחידות ארכה שעה ועשרים דקות בנושאים רבים ומגוונים, ואחד השאלות הראשונות ששאל אותם כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש "כיצד המנהג אצלכם, האם אומר גם החתן בעצמו דברי תורה?"

הפני מנחם מגור: כן, אך נהוג להפסיקו באמצע. והעיר על כך האדמו"ר מליובאוויטש כאשר כ"ק מורי וחמי [כ"ק אדמו"ר הרי"צ] הגיע לפולין, התקיימה אז ה"בר מצוה" של הנכד, ושם בפולין הרי נהוג להפסיק את החתן באמצע אמירת דברי התורה. אמר כ"ק מו"ח שכיון ש"אולת לקרתא אזיל בנימוסא" [שיש להתנהג בנימוסי העיר] ומאידך, ישנה חביבות בחזרת מאמר חסידות, משום כך שיחזור את המאמר פעם וחצי. וכך הווה: הניחו לו לחזור את המאמר פעם ראשונה בשלימות, ולאחר מכן כדי לקיים את מנהג פולין, החל לומר פעם שניה את המאמר, ואז הפסיקוהו. מהו הטעם המקובל אצלכם למנהג זה?

הפני מנחם מגור: ישנם כמה טעמים למנהג זה, ומהם: כיון שהתורה אין לה גבול, וכמה שלומדים ישאר עוד הרבה, משום כך מפסיקים אותו להחזיר בו שכמה שילמד, לא די בכך, ויש עוד הרבה.

כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש: אם כך מדוע דוקא אצל חתן? האם משום שאצלו זה דבר חדש?

גאב"ד אונגוואר: טעם נוסף למנהג זה הוא: בדוגמת הנהוג כאשר המלך נושא דבריו מפסיקים אותו במחאות כפיים ובקריאות "בראווא" "בראווא" ועל דרך זה ב"חתן הדומה

העלון נתרם לזכרון נשמתו הטהורה של הרה"ק רבי יצחק חי בהרה"ק רבי יוחנן טברסקי מרחמסטריווקא נב"ע כ"ט מנחם אב תשפ"ג

ניתן להשיג את הספר "בסוד שיח" הקשרים של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש עם גדולי ישראל במחיר מבצע 0722213908